

Targu Jiu z 80.000 prebivalci,
središče romunske pokrajine Gorj

HOMO TURISTICUS
HOMO TURISTICUS
HOMO TURISTICUS

Pri bogu, kralju in sužnjju Brancusiju

»V senci velikega drevesa ne bo nikoli zrastle prav tako veliko drevo,« je dejal eden največjih kiparjev 20. stoletja, Romun Constantin Brancusi, ko je zavrnil povabilo najslavnejšega francoskega kiparja vseh časov Augusta Rodina, da bi nadaljeval delo v njegovem ateljeju v Parizu.

Zvest svojemu življenjskemu geslu Delaj kot suženj, vedi se kot kralj in ustvarjaj kot bog je **Constantin Brancusi** postal pionir sodobnega kiparstva, zato ga nekateri postavljajo ob bok **Pablu Picassu**. Njegove stvaritve so na mednarodnih dražbah prodali tudi za več deset milijonov dolarjev. A nekatere pač niso na prodaj, saj jih je podaril svojemu rojstnemu kraju, kjer želijo svetovno slavo Constantina Brancusija izkoristiti za splošno in še posebno turistično promocijo.

Brancusijevo mesto

Najbrž le redko kdo zunaj meja Romunije ve za vasico Hobita, ki leži v bližini glavnega mesta pokrajine Gorj, Targu Jiu. To je dobilo ime po reki Jiu, ki teče skozenj iz Karpatov, znano pa je že iz rimskih časov. Mesto je bilo v novejšem času zgrajeno v mešanici romunske, orientalske, francoske in nemške renesanse. Še posebno je privlačna palača na glavnem trgu, kjer je bila včasih mestna hiša, v času diktatorja **Caucescuja** je bil v njej sedež Komunistične partije Romunije, zdaj pa je tam sedež pokrajinskih oblasti. Glavna zanimivost tega romunskega mesta je več kot kilometer dolga Calea Eroilor (Ulica herojev), ki jo je v spomin na junaški odpor meščanov proti večkrat močnejši nemški cesarski vojski v prvi svetovni vojni s svojimi umetninami leta 1938 zasnoval takrat že mednarodno priznani kipar Constantin Brancusi. Ulico herojev sestavljajo tri monumentalne skulpture. Prva je Miza tišine, ki simbolizira srečanje bodočih herojev pred bitko. Sestavljajo jo okrogla miza

z dvanajstimi kamnitimi stoli. Druga nekaj sto metrov oddaljena kamnita umetniška stvaritev se imenuje Vrata poljuba, skozi katera je simboličen prehod v posmrtno življenje. Po Brancusijevi zamisli naj bi kamnita arkada simbolizirala tudi poroko. Najvidnejši del Ulice herojev pa je skoraj 30 metrov visok Steber neskončnosti, ki simbolizira večno življenje padlih herojev. Ta edinstveni spomenik so med diktaturo romunskega komunističnega voditelja **Caucescuja** želeli porušiti. Čeprav so uporabili dva močna traktorja, ki sta steber

vlekla z jeklenimi pletenicami, rušiteljem ta nerazumni poskus ni uspel. Tako so lahko Ulico herojev leta 2003 uvrstili v skupno evropsko dediščino, prihodnje leto pa jo bodo uvrstili tudi na seznam svetovne kulturne dediščine pod zaščito Unesca.

Gorj, skriti zaklad Romunije

Tudi v Romuniji so le še redki predeli, ki niso okuženi vsaj s prvimi znaki globalizacije. V pokrajini Gorj, ali po naše Gorjansko, v osrčju Karpatov tako rekoč ne najdete niti tr-

govin niti hotelov mednarodnih verig, ob cestah pa še ni velikanskih reklamnih panojev. Če bodo znali ohraniti to neokrnjeno okolje, bodo lahko razvili resnično trajnostni turizem, za katerega imajo za zdaj še vse možnosti.

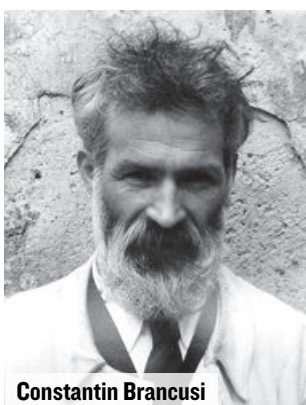
Poleg neokrnjene narave s številnimi kraškimi jamami in z globokimi soteskami, po katerih v razposajenih brzicah tečejo bistri potoki in reke, imajo visoke planine, ki so pozimi primerne za zimske športe, poleti pa za planinarjenje, in tudi številne kulturne in zgodovinske spomenike neprecenljive vrednosti. To še posebno velja za številne pravoslavne samostane, v katerih lahko tudi brezplačno prenočite.

Ta del Romunije je znan tudi po zelo raznovrstni kulinariki in barviti folklori ter ritmični glasbi. Največje bogastvo območja Gorj so izjemno prijazni domačini, ki goste po stari navadi še vedno sprejmejo s kruhom in soljo ter obvezno tudi s cukjo (slivovko) in domačim vinom. Najlepši spomenik izpod karpatskih krajev pa so izjemno lepo oblikovani izdelki iz keramike. Še posebno so znani tisti z zaščitnim znakom petelina iz Horezuj.

Če vas v te čudovite kraje ne bodo pritegnile skulpture svetovno znanega kiparja, vas bodo v kriznih časih morda med pregovorno prijazne ljudi popeljale cene, ki so za naše pojme neverjetno nizke.

DRAGO BULC

Kiparjeva rojstna hiša v Hobiti

Constantin Brancusi

Gospodična Pogany, eno od znamenitih Brancusijevih del

Čez planke

Turistom na Tajskem se obeta davek

Bangkok – Turisti še nikoli niso tako drli na Tajsko kot letos, prihodnje leto pa si Tajci obetajo kar 28 milijonov obiskovalcev. Napoved je sicer vprašljiva, saj oblasti pospešeno razmišljajo o uvedbi turistične takse, ki bi vsakogar, ki načrtuje vsaj tridnevni obisk te azijske države, ob pristanku na letališču olajšala za 500 bahtov (slabih 12 evrov), ob prečkanju kopenske meje pa 30 (70 centov). »Želimo si boljših turistov,« je dejal **Pradit Sintavanarong**, tamkajšnji minister za zdravje, in poudaril, da bi ti prispevki romali v mošnjo za izboljšanje turizma, zdravja in delovanja ministrstva za zunanje zadeve. Hkrati bi tako vsaj malce omejili število turistov, ki skačejo na Tajsko zgolj zaradi podaljševanja bivanja v sosednjih državah ali ki preokrožijo svoj obisk pri njih. »To bi kratko- in dolgoročno vplivalo na turistično industrijo, saj se bodo obiskovalci morda čutili ogoljufane, nikakor pa Tajsko ne bodo več imeli tako v čislh,« pa se z uvedbo takse, ki si jo tajska kraljeva policija, ministrstvo za turizem in ministrstvo za zdravje želijo uvesti že z novim letom, ne strinjajo turistični delavci.

Turistična policija v slogu Gangnama

Seul – Zaradi postopno vzpenjajočega se turizma je Južna Koreja uvedla turistično policijo, ki bo – najprej zgolj v prestolnici – ščitila obiskovalce pred prevarami in oduštvom. »Kogar bodo taksisti ali poulični prodajalci hrane poskušali opehariti, se lahko obrnejo na nas. Pomagali jim bomo rešiti težavo,« je dejal predstavnik novopečene policijske enote, sestavljene iz 100 posameznikov, ki so si ta položaj priborili zaradi znanja tujih jezikov, med drugim angleščine, kitajščine in mandarinščine. In ki jih bo izjemno lahko prepoznati, saj je njihove uniforme navdihnili uspešnica južnokorejskega glasbenika **Psyja** Gangnam style, ki je s svojim divjim konjskim plesom in kričnimi oblačili obnored svet. Kar so očitno sklenile izkoristiti tamkajšnje oblasti. Ne le da je uniforme, v katerih je čutili glase odmev uspešnice, oblikoval Psyjev oblikovalec, moške postave so ob nastopu službe tudi zaplesali njegov slovit ples.

Najslabša je Manila, najboljši Singapur

Manila – Popotniki so pod drobnogled vzeli udobje, priročnost, uslužnost in snago letališč po vsej obli ter dognali, da niso razmere nikjer hujše kot v prestolnici Filipinov. Že drugo leto zapored. Nepošteti delavci, zlasti taksisti, nevljudni letališki uradniki, dolge čakalne vrste in razpadajoči terminal so osnovne težave mednarodnega letališča v Manili, četudi je njegov direktor **Dante Basanta** izsledke raziskave spletne strani sleepinginairports.net zavrnil kot zastarele, saj naj bi opravili mnogo izboljšav. Naziv drugega najslabšega na svetu si je prislužilo letališče v italijanskem Bergamu, sledijo pa mu tista v Kalkuti, Islamabadu in pariški Beauvais. Na drugem koncu spektra je z lentu najboljšega ovencano letališče v Singapuru, z odličnimi ocenami se lahko pohvalijo še letališče Seul Incheon, Amsterdam Schiphol, Hongkong in Helsinki.

Budistični tempelj ozaljšali kot risanko

Peking – Freske 270 let starega budističnega templja v kitajskem mestu Chaoyang so, sicer močno načete, kljubovale času. Zdaj pa so pod drznimi in modernističnimi potezami čopiča izgubile, nadomestile so jih stripovske podobe taoističnega mita. In to z dovoljenjem oblasti, četudi zgolj na regionalni, in ne tudi na provincialni ali nacionalni ravni ohranjanja dediščine. Kar je na spletu, potem ko je javnost na izmaličenje podob opozoril bloger, zanetilo vsesplošno ogorčenje. Uradnik, odgovoren za tempelj, in vodja regionalnega oddelka za nadzor kulturne dediščine sta bila zaradi neavtoriziranega konservatorskega dela že razrešena dolžnosti, ob nadaljnji preiskavi pa jih bo gotovo še več pristalo na cesti. Restavracija je bila namreč zaupana lokalnemu podjetju, ki naj ne bi bilo kvalificirano za tovrstna dela. In četudi so nekateri strokovnjaki že zatrtili, da se bo freskam iz časov dinastije Čing sicer lahko vrnilo nekdanjo podobo, nikdar več ne bodo dosegle kakovosti uničenega originala.

